Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
_____ проф. Постоловський Р. М.
«_____» _____ 2020 р.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА»
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»
на основі повної загальної середньої освіти

Схвалено вченою радою факультету української філології
Протокол № 3 від 12 березня 2020 р.
Голова вченої ради
факультету української філології _____ доц. Щербачук Н. П.

Схвалено навчально-методичною комісією факультету української філології
Протокол № 5 від 5 березня 2020 р.
Голова навчально-методичної комісії
факультету української філології _____ доц. Гаврилюк Н. В.

Голова фахової атестаційної комісії _____ доц. Шульжук Н.В.

Розробники: доц. Шульжук Н. В.
доц. Крупка М. А.
доц. Кирильчук О. М.
доц. Тхорук Р. Л.

Рівне – 2020

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Українська мова та література» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти / Н. В. Шульжук, М. А. Крупка, О.М. Кирильчук, Р. Л. Тхорук– Рівне : РДГУ, 2020. – 15 с.

Укладачі:

Шульжук Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови РДГУ;

Крупка М. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури;

Кирильчук О. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури

Тхорук Р. Л., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури

Рецензент: Дідук-Ступ'як Г. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Програма співбесіди з української мови та літератури для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти визначає вимоги до рівня сформованості у межах підготовки в закладі загальної середньої освіти та зміст основних предметних компетентностей, критерії оцінки відповідей вступників під час співбесіди та рекомендовану літературу.

Розглянуто на засіданні кафедри стилістики та культури української мови РДГУ (протокол № 4 від 21 лютого 2020 р.) та на засіданні кафедри української літератури (протокол № 3 від 20 лютого 2020 р.).

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вимоги до підготовки вступника 4
2. Порядок проведення співбесіди 6

ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

1. Українська мова 6
1.1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія 6
1.2. Лексикологія. Фразеологія 6
1.3. Будова слова. Словотвір 6
1.4. Морфологія 6
1.4.1. Іменник 6
1.4.2. Прикметник 7
1.4.3. Числівник 7
1.4.4. Займенник 7
1.4.5. Дієслово 7
1.4.6. Прислівник 7
1.4.7. Службові частини мови 7
1.4.8. Вигук 7
1.5. Синтаксис 7
1.5.1. Словосполучення 7
1.5.2. Речення 7
1.5.2.1.Просте двоскладне речення 7
1.5.2.2.Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні 7
1.5.2.3. Односкладні речення 8
1.5.2.4. Просте ускладнене речення 8
1.5.2.5. Складне речення 8
1.5.3.Способи відтворення чужого мовлення 8
1.6. Стилістика 8
1.7. Розвиток мовлення 8
2. Українська література 8
2.1. Усна народна творчість 8
2.2. Давня українська література 9
2.3. Літературний процес перших десятиліть XIX ст. 9
2.4. Літературний процес 40-60- років XIX ст. 9
2.5. Літературний процес 70-90-х років XIX ст. 9
2.6. Літературний процес кінця XIX - поч. XX ст. 9
2.7. Літературний процес першої половини XX століття (1900-1940 роки) 9
2.8. Літературний процес другої половини XX ст. (50-ті – 90-ті роки) 9
2.9. Сучасний літературний процес 10
3. Елементи теорії літератури 10

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з конкурсного предмету «Українська мова та література» складено на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури (наказ Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 р. № 696) та виходячи з цілей, вимог і змісту навчання учнів загальноосвітніх закладів з української мови та літератури, закладеному у Державному стандарті освіти.

Співбесіда з конкурсного предмета «Українська мова та література» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти має на **меті** перевірку рівня сформованості знань, умінь та навичок вступників з української мови та літератури.

Вимоги до підготовки вступника

Відповіді вступників повинні продемонструвати ***знання про:***

- основні поняття з усіх розділів мовознавчої науки, що представлені в шкільній програмі з української мови;
- основні орфограми та орфографічні правила, принципи української орфографії і пунктуації;
- закони милозвучності української літературної мови;
- значущі частини слова (морфеми);
- основні способи словотворення та формотворення в українській мові;
- загальне значення самостійних частин мови, їх морфологічні ознаки, синтаксичну роль в реченні;
- граматичні ознаки іменника; способи творення імен по батькові;
- правила написання прикметникових відмінкових закінчень, способи творення і правила написання ступенів порівняння прикметників;
- особливості написання відмінкових форм числівників, складних числівників і відчислівникових складних слів, синтаксичні параметри числівника;
- правила написання дієслів та їх форм (дієприкметників і дієприслівників);
- особливості вживання в реченні безособових форм дієслова на *-но, -то*;
- способи творення дієслів, прислівників та похідних прийменників і сполучників;
- основні граматичні параметри службових частин мови;
- будову простого і складного речення, способи вираження головних і другорядних членів речення; функційно-стильове призначення однорідних, уточнювальних та відокремлених членів речення в синтаксичних конструкціях та умови їх відокремлення;
- складні випадки вживання розділових знаків у простому і складному реченнях;
- зміст літературних творів, передбачених програмою;
- особливості естетики бароко, романтизму, реалізму, модернізму, імпресіонізму, експресіонізму;
- визначення різних жанрів, тропів, риторичних фігур;
- напам’ять поетичні тексти, передбачені програмою;
- місце літературного тексту в контексті культурної епохи;
- основні теоретико-літературні поняття;
- відмінності між естетичними стилями і напрямами в літературі різних періодів;
- головні риси біографії письменників, твори яких представлені у програмі;
- значення художніх текстів у літературному процесі.

Під час співбесіди з української мови та літератури екзаменатори беруть до уваги рівень сформованості у вступників таких ***умінь:***

- виконувати усі види лінгвістичних розборів, передбачених шкільною програмою з української мови;
- користуватися лексикографічними джерелами та іншою навчально-довідковою літературою;
- доречно використовувати в мовленні слова власне українські та іншомовні;

• правильно переносити слова з рядка в рядок;

• правильно писати слова й пояснювати їх написання відповідно до вивчених орфограм;

• правильно вимовляти складні і складноскорочені слова, писати їх відповідно до орфографічних правил;

• правильно поєднувати числівники з іменниками;

• помічати й виправляти граматичні помилки та стилістичні недоліки у вживанні самостійних і службових частин мови;

• розпізнавати вивчені орфограми та застосовувати відповідні правила щодо правопису дієслова і прислівника, службових частин мови, правильно їх уживати в мовленні;

• правильно наголошувати дієслова, дієслівні форми, прислівники, похідні службові частини мови;

• правильно інтонувати різні за будовою синтаксичні конструкції;

• наводити приклади на вивчені пунктограми, коментувати будову простого і складного речення;

• конструювати, моделювати і трансформувати речення, до складу яких входять ускладнювальні компоненти (звертання, однорідні, відокремлені або уточнювальні члени речення, вставні конструкції);

• практично володіти орфоепічними, орфографічними, пунктуаційними та граматико-стилістичними нормами української літературної мови;

• доречно використовувати в усному й писемному мовленні речення зі звертаннями, вставними словами, однорідними й відокремленими членами;

• будувати висловлювання відповідно до комунікативного завдання, використовуючи виражальні можливості простих і складних речень;

• здійснювати редагування текстів різних стилів та жанрів відповідно до норм сучасної української літературної мови;

• аналізувати тематику, проблематику, особливості композиції художніх текстів;

• визначати віршові розміри, характер строф, римування поезій;

• інтерпретувати й зіставляти літературні і літературознавчі факти, версії тлумачень проблемних питань;

• описати особливості роду і жанру літературного твору;

• орієнтуватися в естетичних стилях і напрямах;

• аналізувати художній твір у контексті культурних зв'язків періоду, пояснювати такі поняття, як «дисидентство», «шістдесятники», «розстріляне відродження»;

• визначати специфіку сюжету й образної системи літературних творів; характеризувати літературних героїв;

• узагальнювати здобуті знання про твір, характеризуючи особливості конкретної літературної епохи в цілому;

• визначати в літературному творі тропи, а саме: епітет, порівняння, метафору, алегорію, гіперболу;

• розрізняти види й жанри усної народної творчості; коментувати провідні мотиви фольклорних текстів.

Під час співбесіди вступник має продемонструвати:

- чітке усвідомлення виняткової ролі державної мови в суспільному й особистісному розвитку кожного громадянина й потреби належною мірою оволодіти нею; розуміння необхідності збереження й подальшого її розвитку як культурного надбання попередніх поколінь українського народу;

- стійкий пізнавальний інтерес до української мови як до культурного й національного феномена;

- цілісний світогляд, розуміння сенсу життя як важливої умови для удосконалення власної мовленнєвої здатності.

Порядок проведення співбесіди

Допуск вступників до співбесіди здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, який засвідчує особу (паспорт, приписне свідоцтво тощо).

Співбесіда проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ.

Вступники, які не з'явились на співбесіду без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються. За наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеної співбесіди із дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу співбесід.

Перескладання співбесіди не дозволяється.

Оцінювання відповіді вступників на співбесіді здійснюють члени комісії для проведення співбесід, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою «рекомендований» - «нерекомендований». Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, уміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та приймати рішення щодо розв'язання таких проблем.

Час, відведений на проведення співбесіди зі вступниками, – 0,25 год. на одного вступника (кількість членів комісії на потік (групу) вступників – не більше трьох осіб відповідно до нормативів ЗНО).

ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

1. УКРАЇНСЬКА МОВА

1.1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й.* Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо, ьо.* Правила вживання знака м'якшення. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних звуків. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *нн* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

1.2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

1.3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

1.4. Морфологія

1.4.1. Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінки іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

1.4.2. Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників

(вищий і найвищий), способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

1.4.3. Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

1.4.4. Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

1.4.5. Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, безособові форми на *-но, -то*). Безособові дієслова. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

1.4.6. Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о, -е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і з дефісом та сполучень прислівникового типу.

1.4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

1.4.8. Вигук

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

1.5. Синтаксис

1.5.1.Словосполучення. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

1.5.2. Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю засобів ускладнення (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

1.5.2.1. Просте двоскладне речення. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення . Зв'язок між підметом і присудком.

1.5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення (узгоджене й неузгоджене). Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот.

1.5.2.3. Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

1.5.2.4. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

1.5.2.5. Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в них.

1.5.3. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

1.6. Стилістика

Стилі мовлення (розмовний, науковий. художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

1.7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

2. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

2.1. *Усна народна творчість*

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень: тематика, особливості виконання. Тематика, образи, зміст народних дум і балад.

Жіночі ліричні пісні. «Засвіт встали козаченьки», «Віють вітри, віють буйні».

Історичні пісні. «Чи не той то Хміль», «Ой Морозе, Морозенку».
«Дума про Марусю Богуславку».
Балада «Ой летіла стріла».

2.2. Давня українська література

«Повість минулих літ» як літописний звід.
«Слово про похід Ігорів». Образи-персонажі. Авторство. Композиція.
Г. Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «De libertate», «Бджола і Шершень».

2.3. Літературний процес перших десятиліть XIX ст.

Становлення і розвиток нової української літератури.
І. Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».
Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся».

2.4. Літературний процес 40-60- років XIX ст.

Романтизм в українській літературі 40-60-х років.
Т. Шевченко. «Катерина», «Заповіт», «Сон (У всякого своя доля)», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненародженним землякам моїм...», «Кавказ».
П. Куліш. «Чорна рада».

2.5. Літературний процес 70-90-х років XIX ст.

Реалізм. Побутово-етнографічні повісті й романи. Соціальна проблематика.
І. Нечуй - Левицький. «Кайдашева сім'я».
Панас Мирний та Іван Білик. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
І. Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».
І. Франко. «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей», «Захар Беркут».

2.6. Літературний процес кінця XIX - поч. XX ст.

Дискусії про модернізм в українській літературі.
М. Коцюбинський. «Тіні забутих предків»,«Intermezzo».
Леся Українка. «Лісова пісня», «Contra spem, spero».
В. Стефаник. «Камінний хрест».
О. Кобилянська. «Valse melancolique».
М. Вороний. «Блакитна панна».
Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»

2.7. Літературний процес першої половини XX століття (1900-1940 роки)

Літературні угрупування та гуртки 20-30-х років.
П. Тичина. «Ви знаєте, як липа шелестить», «Пам'яті тридцяти», «О панно Інно».
М. Рильський. «У теплі дні збирання винограду».
М. Хвильовий. «Я (Романтика)».
Ю. Яновський. «Майстер корабля».
В. Підмогильний. «Місто».
М. Куліш. «Мина Мазайло».
О. Довженко. «Зачарована Десна».
Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».
Б.-І. Антонич. «Різдво».
Є. Маланюк. «Уривок з поеми».

2.8. Літературний процес другої половини XX ст. (50-ті – 90-ті роки)

Іван Багряний. «Тигролови».
В. Сосюра. «Любіть Україну».
О. Гончар. «Модри Камень».
А. Малишко. «Пісня про рушник».

В. Симоненко. «Задивляюсь у твої зіниці», «Ти знаєш, що ти людина?», «Лебеді материнства».

Л. Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай».

Гр. Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

В. Стус. «Господи, гніву пречистого…».

І. Драч. «Балада про соняшник».

Д. Павличко. «Два кольори».

В. Голобородько. «Наша мова».

2.9. Сучасний літературний процес

Загальний огляд, основні тенденції. Літературні угруповання («Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад»). Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І.Малковича. Утворення АУП (Асоціації українських письменників).

Література елітарна і масова. Постмодернізм як один із напрямів мистецтва 90-х років, його риси. Сучасні часописи та альманахи.

3. ***Елементи теорії літератури***

Знати такі теоретико-літературні поняття:

- літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм (імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм), постмодернізм;
- літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика;
- тематичні різновиди та жанри лірики: інтимна, громадянська, пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет;
- епос та його жанри: новела, повість, роман, усмішка;
- драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;
- ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;
- тема, мотив, проблематика художнього твору;
- композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи);
- види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія;
- художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет, епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Критерії оцінювання результатів співбесіди встановлюються у нормах чотирьох рівнів досягнень (початкового, середнього, достатнього, високого) за ознаками правильності, логічності, обґрунтованості, цілісності відповіді; обсягу, глибини та системності знань (в межах Програми); рівнів сформованості навчальних та предметних умінь і навичок, володіння розумовими операціями (аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення та ін.); самостійності оцінних суджень.

Для оцінювання результатів **співбесіди** використовують шкалу – ***«рекомендований» - «нерекомендований».***

Таблиця відповідності
рівнів компетентності значенням шкали оцінювання відповідей вступників під час співбесіди

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються	**1-99**	**нерекомендований**

початковими уявленнями про мовні явища та поверховими знаннями про зміст літературних творів та їх мистецьку специфіку. У відповідях вступник не виявляє самостійності, демонструє невміння редагувати тексти різних стилів і жанрів відповідно до норм сучасної української літературної мови; помиляється із вживанням термінів та неправильно співвідносить їх із літературними явищами		
Середній Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати різні види лінгвістичних розборів. У загальних рисах відтворює зміст літературних творів та достатньо повно – підручників; наводить приклади із художніх текстів.	**100-149**	**рекомендований**
Достатній Вступник знає істотні ознаки понять, мовних явиш, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання з мови в стандартних мовленнєвих ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням та ін.), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. У відповідях із літератури коментує художній текст, виявляє розуміння особливостей мистецької епохи. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча й трапляються поодинокі мовленнєві огріхи, які вступник спроможний виправити.	**150-179**	
Високий Вступник виявляє глибокі знання з української мови та літератури, ерудицію, вміння застосовувати теоретичні знання у мовленнєвій діяльності. Спроможний виконувати усі види лінгвістичних розборів. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінювати власне мовлення та редагувати чуже відповідно до норм сучасної української літературної мови. Вступник демонструє вміння оригінально інтерпретувати прочитані твори.	**180-200**	

Результати співбесіди оприлюднюються на інформаційному стенді приймальної комісії та на офіційному стенді Університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальні посібники й підручники

Авраменко О. Українська література : підручник для 9 класу / О. Авраменко, Г. Дмитренко. – Київ : Грамота, 2009.

Авраменко О. Українська література. Посібник-хрестоматія для 11 класу / О. М. Авраменко. – Київ : Грамота, 2011.

Авраменко О. Українська мова та література. Довідник : завдання в тестовій формі / О. Авраменко, М. Блажко. – Київ : Грамота, 2012. – Ч.1.

Авраменко О. Українська мова та література. Довідник : завдання в тестовій формі / О. Авраменко. – Київ : Грамота, 2012. – Ч. 2.

Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості : лекції / П. Білоус. – Житомир : Рута, 2009. – 336 с.

Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст. : навч. посіб. / П. Білоус. – Київ : ВЦ «Академія» , 2009. — 424 с.

Борзенко О. Українська література. Хрестоматія-довідник. Профільний рівень. 10 клас / О. Борзенко. – Київ, 2012.

Борзенко О. І. Українська література. Хрестоматія-довідник. Рівень стандарту, академічний рівень. 10 клас / О. Борзенко. – Київ, 2012.

Ваш репетитор: посібник / За ред. М. І. Пентилюк. – Київ: Ленвіт, 2000. – 72 с.

Гавриш І. Українська література. Хрестоматія / І. П. Гавриш. – К., 2011.

Галич О. Теорія літератури : підручник / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв ; За наук. ред. О. Галича. – 2-ге, стереотип. – Київ : Либідь, 2005. – 488 с.

Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення / К. Г. Городенська. – Київ. : КММ, 2019. – 208 с.

Гутник Ю. Хрестоматія. Українська література. Літературні скарби (академічний та профільний рівні). 10 клас / Ю. А Гутник., Л. В. Меть, О. В. Чернова. – К., 2014.

Дідківський В. Секрети поетичного слова / В. І. Дідківський. - Київ, 2015.

Дмитренко Є. Українська мова та література: комплексний довідник абітурієнта / Є. В. Дмитренко. – Київ, 2014.

Історія української літератури XIX ст.: У 2 кн. Кн. 1. : підручник / За ред. М.Жулинського. – Київ, 2005. – 656 с.

Історія української літератури XIX ст.: У 2 кн. Кн. 1. : підручник / За ред. М.Жулинського. – Київ, 2006. – 612 с.

Історія української літератури кінець XIX – початок XX століття: У 2 кн. : навч. посібник /За ред. О.Гнідан. – Київ, 2005.

Ковалів Ю. Українська література. 11 клас : підручник для середньої – загальноосвітньої школи / Ю.Ковалів та ін. / За ред. Р.Мовчан. – Київ : Ірпінь, 2001.

Козачук Г. О. Практичний курс української мови: навч. посіб. / Г. О. Козачук., Н. Г. Шкуратяна. – Київ: Вища шк., 1993. – 367 с.

Курило О. Зауваги до сучасної української літературної мови / О. Курило. – Київ : Основи, 2008. – 303 с.

Марченко А. Українська література. Практичний довідник / А.С Марченко., О. Д. Марченко. – Київ, 2011.

Нудний В. Українська література: навч. посіб. 10 клас / В. М Нудний., Г. В. Мінич. – Київ, 2014.

Омельчук С. А. Практикум з правопису української мови: система дослідницьких вправ: навч. посіб. / С. А. Омельчук. – Київ: Грамота, 2009. – 223 с.

Плющ М. Я. Граматика української мови: У 2 ч. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник. – Київ : Вища шк., 2005. – 286 с.

Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради : навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. / О. Д. Пономарів. – Київ: Либідь, 2001. – 240 с.

Степанишин Б. Українська література : підручник для 9 класу / Б. Степанишин. – Київ : Освіта, 2001.

Струганець Л. В. Динаміка лексичних норм української літературної мови XX століття / Л. В. Струганець. – Тернопіль : Астон, 2002.

Струганець Л. В. Теоретичні основи культури мови : навч. посіб. / Л. В. Струганець. – Тернопіль, 1997. – 96 с.

Тоцька Н. І. Українська пунктуація: практикум : навч. посіб. / Н. І. Тоцька. – Київ : Вища школа, 1990.

Українська мова: Енциклопедія. – Київ : Укр. енциклоп., 2000.

Українська література. Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів / Г. Семенюк, М. Ткачук, О. Слоньовська. – Київ : Освіта, 2011. – 416 с.

Українська література XI-XVIII ст. : хрестоматія / [уклад.: П. Білоус, Г. Левченко, О. Білоус]; за ред. П. Білоуса. – Київ : ВЦ «Академія», 2011. – 688 с.

Український правопис / Ін-т мовознавства імені О. О. Потебні НАН України; Ін-т української мови НАН України. – Київ: Наукова думка, 2007. – 288 с.

Український правопис. – Харків : Фоліо, 2019. – 348 с.

Фурдуй М. І. Українська мова: практикум з правопису: навч. посіб. / М. І. Фурдуй. – Київ: Либідь, 2003.

Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : постмодерний період : навч. посіб. / Харчук Р. Б. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.

Хропко П. Українська література : підруч. для 10 класів / П. Хропко. – К. : Освіта, 2001.

Черсунова Н. Українська література. Хрестоматія. 11 клас. / Н. І. Черсунова. – Київ, 2014.

Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – Київ : ВЦ «Академія», 2003. – 568 с.

Чуріна В. Ф. Український правопис у таблицях і схемах / В. Ф. Чуріна. – Київ: Логос, 1998. – 180 с.

Шевчук С. В. Практикум з української мови: модульний курс: навч. посіб. / С. В. Шевчук, Т. М. Лобода. – Київ: Вища школа, 2006. – 326 с.

Юхно Т. Українська література: хрестоматія. Літературні скарби (академічний та профільний рівень) / Т. С. Юхно. – Київ, 2014.

Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. – 4-те вид. / І. П. Ющук. – Київ: Освіта, 2000. – 254 с.

Словники й довідники

Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003.

Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ-Ірпінь, 1991. – 2001.

Волощак М. Неправильно – правильно: довідник з українського слововживання: за матеріалами засобів масової інформації / М. Волощак. – Київ: Вид. центр «Просвіта», 2000. – 128 с.

Довідник з культури мови / За ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ: Вища школа, 2005. – 400 с.

Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор. – Київ: Либідь, 2001. – 224 с.

Калашник В. С. Словник фразеологічних антонімів української мови / В. С. Калашник, Ж. В. Колоїз. – Київ: Довіра, 2006. – 349 с.

Клименко Н. Ф. Словник афіксальних морфем української мови / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський, Т. І. Недозим. – Київ, 1998. – 434 с.

Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко та ін. – Київ: Довіра, 2002. – 170 с.

Культура української мови: довідник / За ред. В. М. Русанівського. – Київ: Либідь, 1990. – 394 с.

Літературознавча енциклопедія : У двох томах. / Автор-укладач Ю. Ковалів. – Київ : ВЦ «Академія», 2007.

Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – Київ: ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.

Новий тлумачний словник української мови: Близько 200000 слів / Уклад.: В. В. Яременко, О. М. Сліпушко. – Київ: Вид-во «Аконіт», 2007.

Орфоепічний словник української мови: В 2-х т. / За ред. М. М. Пещак. – Київ: Довіра, 2001.

Полюга Л. М. Словник антонімів / Л. М. Полюга. – Київ: Рад. школа, 1987. – 173 с.

Сербенська О. Екологія українського слова: практичний словничок-довідник / О. Сербенська, М. Білоус. – Львів: Компанія «Манускрипт», 2003. – 68 с.

Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – Київ: Знання, 2004. – 367 с.

Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – Київ: Наук. думка, 2000. – 680 с.

Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – Київ: Наук. думка, 1999 – 2000.

Словник синонімів української мови. – Київ: Наук. думка, 2001. – Т. 1; 2001. – Т. 2.

Словник сучасного українського сленгу / Упоряд. Т. М. Кондратюк. – Харків: Фоліо, 2006. – 350 с.

Словник української мови : В 11-ти т. / І. К. Білодід та ін. – Київ: Наук. думка, 1970 – 1980.

Словник фразеологічних антонімів української мови / В. С. Калашник, Ж. В. Колоїз. – Київ : Довіра, 2006. – 349 с.

Ставицька Л. Український жаргон: словник / Л. Ставицька. – Київ : Критика, 2005. – 496 с.

Струганець Л. В. Культура мови. Словник термінів / Л. В. Струганець. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 87 с.

Сучасний словник іншомовних слів / уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – Київ: Довіра, 2006. – 789 с.

Фразеологічний словник української мови: В 2 кн. – Київ, 1999. – Кн. 1-2.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://community.livejournal.com/ua_mova/ – Живий журнал української мови та літератури.

http://www.liknep.com.ua/ – Український Лікнеп.

http://www.slovnyk.net/ –Великий тлумачний словник сучасної української мови.

http://exlibris.org.ua/ – Українська електронна бібліотека: історія, публіцистика, художня література.

http://www.ukrlib.com.ua/ – Бібліотека української літератури.

http://pravopys.vlada.kiev.ua/ –Український правопис.

http://zakladka.org.ua/ –Каталог україномовних веб-ресурсів.

http://www.ukrtvory.com.ua/ –Бібліотека школяра.

http://www.mova.info/ – Лінгвістичний портал з української мови.

http://mova.info/pidruchn.aspx – Електронний підручник української мови.

http://dilomova.org.ua/ – Українська ділова мова: документи, зразки, правила написання.

http://www.novamova.com.ua/ – Проект «Нова мова». Сучасна українська мова. Літературна українська мова.

http://cde.kpi.kharkov.ua/cdes/Yak/index.htm – Довідково-навчальний сайт «Як це буде українською?».

http://mova.kreschatic.kiev.ua/ - Уроки державної мови: правопис, переклад, граматика. Від газети «Хрещатик».

http://www.litopys.org.ua/ – Першоджерела та інтерпретації — проект електронної бібліотеки давньої української літератури.

www.ukrlib.com.ua/ – На цьому сайті подано найбільшу в інтернеті бібліотеку української літератури, а також біографії, стислі перекази, реферати та учнівські твори з української літератури.

http://www.utoronto.ca/elul – електронна бібліотека української літератури – Бібліотека створена для студентів, які вивчають українську літературу в американських чи канадських університетах. На сайті є твори В. Винниченка, В. Підмогильного, Л. Скрипника, О. Кобилянської, П. Куліша, П. Мирного, Л. Мартовича, І. Нечуя-Левицького та ін.

http://aphorism.org.ua/ – українська афористика, давня мудрість, прислів’я, приказки, народні прикмети, цитати.

http://www.balachka.com/ – Пиши українською. Мета акції не дискримінація інших мов світу, а популяризація української як мови спілкування в інтернеті серед українців. Мови без суржику, мішанини, покручів.

http://mova.kreschatic.kiev.ua/ – Уроки державної мови. Українська літературна мова. Уміщено поради, рекомендації, які саме слова чи словосполучення найдоцільніше вживати, щоб передати потрібний зміст, подані застереження про неправильне або небажане, невдале використання тих чи інших лексем у певних значеннях, у конкретному контексті.

http://mova.info/ – Лінгвістичний портал. Мета проекту – створення довідково-нформаційного порталу з української мови в мережі Інтернет та диспетчерського центру, який мав би обслуговувати цей інформаційний термінал, доповнювати інформацію та оновлювати її. Така система може стати своєрідним центром для всіх тих, хто цікавиться українською мовою та хоче швидко отримувати потрібну інформацію.

http://www.ukrainiandictionary.com/slovnik.asp –Тримовний тлумачний словник української мови

http://sum.in.ua – Академічний словник української мови**.** Онлайнова версія академічного тлумачного Словника української мови в 11 томах (1970–1980).

Художні тексти

http://poetry.uazone.net
http://www.ukrcenter.com/library/default.asp
http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html
http://www.proza.com.ua/enc/
http://poetyka.uazone.net/
http://ukrlib.com

Літературна критика

http://www.litopys.narod.ru
http://exlibris.org.ua
http://ae-lib.org.ua/
http://www.ukrlit.vn.ua/
http://ukrlit.blog.net.ua
http://chtyvo.org.ua
http://www.chl.kiev.ua/
http://litakcent.com/
http://sumno.com/

Електронні бібліотеки

http://www.nbuv.gov.ua/
http://www.library.lviv.ua/
http://www.libr.rv.ua/
http://lib-gw.univ.kiev.ua/
http://www.library.ukma.kiev.ua/
http: // www. nbuv.gov.ua/
http: // www. nlibrary-rdgu.rv.ua/
http: // www. libr.rdgu.rv.ua/
http://library.rshu.edu.ua